

Skriftlig evaluering af Rigsrevisionens beretninger fra 2020 af Caroline Howard Grøn

Indholdsfortegnelse

Januar 2021

17/2019 Forsvarsministeriets styring af bemanning.....	2
18/2019 Adgangen til specialiseret palliation	6
22/2019 Indsatsen for at fastholde udsatte unge i uddannelse	9
1/2020 Ministeriernes arbejde med FN's verdensmål i Danmark	12
Tværgående pointer fra de skriftlige evalueringer af beretningerne fra 2020	16

Evaluator: Caroline
Howard Grøn

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Skriftlig evaluering af beretning 17/2019 Forsvarsministeriets styring af bemanning

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

For at kunne løfte sine opgaver, er forsvaret afhængig af at kunne opretholde indsættelsesevne og styrkeproduktion. Derfor er det væsentligt at undersøge, om forsvaret gennem uddannelse af nye medarbejdere og vedligeholdende træning af allerede ansatte medarbejdere sikrer, at forsvaret råder over tilstrækkelige medarbejderressourcer.

For at belyse, hvorvidt forsvaret har sikret, at der er en tilfredsstillende balance mellem opgaver og bemanning i Søværnet og Flyvevåbnet undersøger Rigsrevisionen følgende spørgsmål:

- Har Forsvarsministeriet sikret en tilfredsstillende styring af bemanning i Søværnet og Flyvevåbnet?
- Har Forsvarsministeriet sikret, at der uddannes og trænes et tilstrækkeligt antal medarbejdere til Søværnet og Flyvevåbnet?

Rigsrevisionen finder, at Forsvarsministeriet ikke har sikret en tilfredsstillende sammenhæng mellem bemanning og opgaver i Søværnet og Flyvevåbnet. Rigsrevisionen påpeger, at der ikke er en tilfredsstillende sammenhæng mellem bemanningen og de businesscases, som bruges i planlægning og økonomistyring. Tilsvarende påpeger Rigsrevisionen, at Forsvarsministeriet ikke har sikret sig, at der uddannes og trænes et tilstrækkeligt antal medarbejdere til at dække mandskabsbehovet i de to værn. På den baggrund finder Statsrevisorerne det utilfredsstillende, at Forsvarsministeriet ikke har sikret en tilstrækkeligt dokumenteret styring af det samlede mandskabsbehov i de to værn, samt at Forsvarsministeriet ikke har sikret, at der uddannes og trænes et tilstrækkeligt antal medarbejdere til de to værn.

Beretningens formål er klart og godt motiveret.

I forhold til afgrænsningen bør det nævnes, at om end det er et fornuftigt og pragmatisk valg at kigge på bemanning og ikke materiel, så ville det – i det

Januar 2021

Evaluator: Caroline
Howard Grøn

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

omfang det var tilfældet – være et væsentligt kritikpunkt af forsvarsministeriet, hvis de opererede med fuld bemanning, fx i Søværnet, uden at have skibe, disse medarbejdere kunne sejle.

Dertil er afgrænsningen udfordret af, at bemandingsbehovet alene opgøres på baggrund af de businesscases, som Forsvarsministeriet opstiller. Det medfører en vis forskydning i fokus – fra om bemanningen dækker forsvarets behov, til om Forsvarsministeriet kan dokumentere, i hvilket omfang bemanningen lever op til, det behov, der er fastsat i businesscasen. Jeg vender tilbage til denne pointe nedenfor.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Beretningen tager udgangspunkt i Forsvarsministeriets businesscases for bemanning og deres egne planer for uddannelses- og vedligeholdelsesbehov. Disse valg forekommer hensigtsmæssige.

I kapitel 2 undersøger Rigsrevisionen styringen af bemanningen i Søværnet og Flyvevåbnet. De opstillede businesscases sammenholdes med den reelle bemanning i de to værn. Endvidere undersøger Rigsrevisionen, hvordan bemanningen i de to værn de facto styres og påpeger, at bemanningen styres igennem en række forskellige mekanismer, men at de nævnte businesscases ikke spiller nogen særlig rolle. Rigsrevisionen kritiserer Forsvarsministeriet for, at styringen af bemanningen i de to værn ikke er "*baseret på et tilstrækkeligt dokumenteret grundlag*" (p. 11). Dertil konkluderer Rigsrevisionen, at når der ikke er et dokumenteret styringsgrundlag, kan der være forskellige opfattelser af, hvordan styringen skal håndteres, og der kan opstå forskellig praksis i de to værn.

Rigsrevisionens formuleringer omkring manglende styring og dokumentation står på en måde i vejen for beretningens reelle fund, som man med fordel kunne have taget noget mere ejerskab til. Det væsentligste problem er vel næppe, at de ikke dokumenterer, eller at der kan være forskellige styringspraksis mellem værn? Problemet må vel være, at man får indtryk af, at en vital samfundsinstitution er underbemandet; særligt når det gælder bestemte medarbejdergrupper? Rigsrevisionen skriver, at "*undersøgelsen ikke viser, om der er for mange eller for få ansatte i værnene, men den viser, at der ikke er et dokumenteret styringsgrundlag i koncernen*" (p. 27). Det opleves lidt som en mavelanding – kan undersøgelsens resultater virkelig ikke bære mere? Så skulle undersøgelsen måske have været foretaget på en anden måde?

På den baggrund virker Rigsrevisionens kritik, fx at der ikke er dokumentation for chefvurderinger (p. 16) unødigt formalistisk. Der ville være grund til at rejse en hård kritik af forsvaret, hvis der ikke i deres mandskabsstyring var rum til at udøve et løbende ledelsesmæssigt skøn over bemanningen. Det

ville formentlig resultere i manglende agilitet i organisationen. På samme vis forekommer det urealistisk at forvente, at man kan opstille "objektive" kvalitetskriterier for forsvarets opgaveløsning (p. 16). Det er ikke en organisationsforståelse eller kvalitetstænkning, der passer med vores viden om, hvordan offentlige organisationer operer eller skaber kvalitet i opgaveløsningen. At forsvaret løser opgaverne med tilfredsstillende kvalitet kan derfor enten være en konsekvens af, at kvalitetskriterierne er for løse, eller et udtryk for at forsvarets ansatte og ledere faktisk kan udfylde deres opgaver, selvom mandskabsantallet ikke matcher noget, der er opstillet i businesscasen. Måske netop fordi lederne har et vist skønsomt råderum? Man kunne, lidt kontrært, spørge, om forsvaret ikke skal roses for god ressourceudnyttelse, hvis det er situationen?

Rigsrevisionen kommer ud på en omvej, når det skal argumenteres hjem, at *"kobling mellem opgaver og bemanning bør være en grundlæggende del af en organisations økonomistyring"* (p. 12). Jeg er ikke sikker på, at det er ud-sagn, der ikke kan gendrives i en lang række organisationer. Hvorvidt forsvaret er en af dem, kan jeg ikke afgøre, men det klæder ikke Rigsrevisionen, at komme med den slags påstande. Særligt når nu data kunne tale for sig selv, hvis Rigsrevisionen turde stå lidt mere på mål for egne resultater.

En del af løsningen på mandskabsmanglen er at lade allerede ansatte medarbejdere arbejde over. Derfor ser Rigsrevisionen på, hvor meget overarbejde, der er udbetalt i forsvaret. Det er fornuftigt, men Rigsrevisionen mangler at fortælle, om det er godt eller skidt at udbetale overarbejde, og om de beløb, der nævnes, anses for at være store eller små. Det kan være hensigtsmæssigt at lade allerede ansatte arbejde over, hvis det ikke er muligt at skaffe nye medarbejdere med de rette kompetencer, hvis overarbejdet er midlertidigt, eller hvis medarbejderne ønsker overarbejde. Det er næppe Rigsrevisionens pointe, der med fordel kunne have været ekspliciteret.

I 3 kapitel benyttes Forsvarets egne opgørelser over medarbejderbehov; hhv. officerer og i forhold til efter- og videreuddannelse. Kriterierne virker velvalgte og kapitlet er generelt velskrevet og godt struktureret.

3. Er det tydeligt forklaret, hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet?

Beretningen anvender en række forskellige datakilder, herunder dokumenter fra Forsvarsministeriet, møder med Forsvarsministeriet, Forsvarsministeriets Personalestyrelse samt de to værn og udtræk fra Forsvarsministeriet. Datakilderne bliver håndteret hensigtsmæssigt og til- og fravalg er velbegrundede.

Særligt i kapitel 2 lider beretningen dog under, at Rigsrevisionen i sin forståelse af spørgsmålet om, hvorvidt der er en tilfredsstillende styring, i stedet svarer på spørgsmålet, om Rigsrevisionen finder, at der er en tilfredsstillende dokumentationspraksis.

Samlet set vurderes beretningens metoder at være velbegrundede og relevante.

4. Fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Generelt fremstår beretningens konklusioner balancerende og velunderbyggede med revisionsbeviser, måske endda til den lidt forsigtige side.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Samlet set har beretningen et klart formål og der er en tydelig samfundsmæssig relevans. Der opstilles relevante revisionskriterier. Metodisk benyttes en række forskellige tilgange, der supplerer hinanden godt og samlet set giver et godt udgangspunkt for beretningens konklusioner.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring.*

Skriftlig evaluering af beretning 18/2019

Adgangen til specialiseret palliation

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Januar 2021

Beretningens formål er at undersøge, hvorvidt Regionerne sikrer, at patienter, der har behov, har adgang til specialiseret palliation. Palliation er i de sidste 20 år løbende søgt forbedret for at sikre livstruende syge patienter den rette lindring og dermed forbedre deres sidste levetid.

Evaluator: Caroline
Howard Grøn

Dette formål leder til to spørgsmål, som beretningen skal besvare:

- Arbejder Regionerne systematisk med at identificere patienters behov for palliation og henviser ved behov for specialiseret palliation?
- Sikrer regionerne, at patienter, der er henviste og opfylder de fællesregionale visitationskriterier, modtages til specialiseret palliation inden for regionernes egne mål?

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

På baggrund af sine undersøgelser finder Rigsrevisionen, at regionerne ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at patienter med behov for specialiseret palliation har fået adgang til denne type behandling.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at regionerne ikke har sikret adgangen til specialiseret palliation, samt at regionerne ikke har sikret en systematisk og effektiv identifikation af patienter med behov for denne type behandling i tilstrækkeligt omfang.

Beretningen er godt motiveret og formålet er klart defineret.

I beretningen afgrænses genstandsfeltet til specialiseret palliation, selvom en patient også kan behandles med basal palliation, fx i eget hjem. Denne afgrænsning virker dog relevant omend en analyse af begge typer af palliation kunne have været relevant. Dertil er beretningen afgrænset i tid, i forhold til

patientgruppen (voksne), og beretningen undersøger ikke kvaliteten af det palliative tilbud. Alle tre er fornuftige afgrænsninger.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

I kapitel 2 undersøger beretningen først, hvorvidt patienter, der har behov for specialiseret palliation, også har adgang til behandling. Derfor undersøger Rigsrevisionen, om regionerne systematisk afdækker patienters behov for specialiseret palliation og henviser dem til behandlingen.

Rigsrevisionen finder store variationer mellem regionerne og mellem patientgrupper. Rigsrevisionen finder derudover, at regionerne ikke anvender de samme værktøjer til at identificere patienter, der har behov for specialiseret palliation og konkluderer, at *"undersøgelsen viser, at regionerne ikke sikrer, at patienter systematisk får identificeret deres behov for palliation"* (16). At regionerne ikke anvender det samme værktøj, er næppe det samme som, at de ikke går systematisk til opgaven. Når forskellene mellem kræftpatienter og andre patienter – på tværs af regionerne – tages med i betragtning, giver det mere et indtryk af, at kultur omkring henvisninger og evt. kendskab til/bevidsthed om palliative tilbud varierer mellem specialer på hospitalerne. Det har Rigsrevisionen ikke undersøgt, men det forekommer ikke, at regionernes manglende fælles dokumentationsværktøj burde stå øverst på ønskelisten, hvis problemet omkring manglende henvisninger til specialiseret palliation skal adresseres.

Dernæst analyserer Rigsrevisionen, hvor lang tid patienter, der henvises til specialiseret palliation, må vente på at få en plads og hvor mange, der modtages. Analysen er velgennemført og virker relevant. Dog kunne det have været interessant ud over det tal, der afrapporteres (andelen af patienter, der modtages inden 10 dage) også at have fået oplyst gennemsnitlig ventetid samt spredning.

Generelt begrundes beretningen sine revisionskriterier, og de forekommer relevante.

3. Er det tydeligt forklaret, hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet?

Beretningen beror på materiale fra både Sundheds- og Ældreministeriet, de fem regioner samt hospitaler og specialiserede palliative enheder. Dertil kommer materiale fra Dansk Palliativ Database.

Generelt virker dataarbejdet, der understøtter analyserne af patienter, der henvises til specialiseret palliation, deres ventetider og hvor mange der modtages, metodisk solide. Der er en del valg i konstruktionen af datasættet, fordi

Rigsrevisionen selv har skullet indhente en del data forskellige steder i sundhedsvæsenet. Disse valg forekommer dog velbegrundede.

Alt i alt fremstår dataarbejdet overbevisende og grundigt.

4. Fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Alt i alt fremstår beretningens konklusioner balancerede og velunderbyggede i beretningens analyser, dog kunne Rigsrevisionen med fordel have overvejet en bredere palet af forklaringer på, hvorfor regionerne ikke har ens henvisningspraksis, end at de ikke har et fælles dokumentationssystem.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Samlet set har beretningen et klart formål, og der er en tydelig samfundsmæssig relevans. Der opstilles relevante revisionskriterier, og disse afdækkes med relevante metoder.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring.*

Skriftlig evaluering af beretning 22/2019 Indsatsen for at fastholde udsatte unge i uddannelse

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Januar 2021

Beretningens formål er at afdække, hvorvidt Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet har gjort en tilstrækkelig indsats for at sikre, at flest mulige udsatte unge gennemfører en uddannelse. At sikre, at udsatte unge gennemfører en uddannelse, er vigtigt både for de unge og for samfundsøkonomien som sådan, og Rigsrevisionens undersøgelse viser, at en stor del af de udsatte unge falder fra en påbegyndt erhvervsuddannelse.

Evaluator: Caroline
Howard Grøn

For at belyse beretningens overordnede spørgsmål besvarer beretningen følgende spørgsmål:

- Har Beskæftigelsesministeriet sikret rammerne for og fulgt op på kommunernes lovpligtige indsats for at gøre udsatte unge klar til uddannelse?
- Har Børne- og Undervisningsministeriet og erhvervsskolerne sikret den lovpligtige indsats, der gør udsatte unge i stand til at gennemføre en uddannelse?
- Har Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet sikret, at lovpligtige oplysninger overdrages mellem kommuner og erhvervsskoler for at fastholde de unge i uddannelse?

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vurderer, at Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriets indsats har været utilfredsstillende, og på den baggrund kritiserer Statsrevisorerne de to ministeriers indsats. Beskæftigelsesministeriet har været for passive i forhold til at sikre, at kommunerne overholder lovens bestemmelser, om de tilbud udsatte unge skal have. Børne- og Undervisningsministeriet har ikke sikret sig tilstrækkelig viden om, hvorvidt erhvervsskolerne efterlever lovens krav om støtte til udsatte unge. Endelig har Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet ikke sikret,

at oplysninger om de unges behov er overdraget mellem kommuner og erhvervsskoler.

Beretningen er velbegrunderet og motiveret.

Beretningen afgrænses tidsmæssigt (2014-2019) og dertil kommer, at beretningen alene ser på udsatte unge, der starter på en erhvervsuddannelse. Beretningens afgrænsninger virker logiske og relevante.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

I kapitel 2 undersøges indsatsen overfor udsatte unge før uddannelsesstart. Undersøgelsen tager udgangspunkt i Kontanthjælpsreformens retningslinjer for kommunernes indsatser og Beskæftigelsesministeriets ansvar i forhold til dette.

Kapitlet er velskrevet og er præget af gode illustrationer. Dertil kommer, at brugen af konkrete cases i tekstbokse virkelig er berigende for forståelsen af stoffet. Det er en god ide!

Kapitel 3 undersøger erhvervsskolernes indsats overfor udsatte unge og Børne- og Undervisningsministeriets ansvar for at sikre denne indsats i henhold til lovgivningen. Kapitlet er som kapitel 2 godt struktureret og godt formidlet og gør god brug af illustrationer.

Kapitel 4 undersøger sammenhængen mellem den kommunale indsats og erhvervsskolernes indsats. Det tager udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets ansvar for at sikre overlevering af den lovpligtige information mellem de to instanser.

Som de to foregående kapitler er der tale om et velskrevet kapitel, men i kapitlet fremhæves det som et problem, at en del af kommunikationen mellem jobcenter og erhvervsskoler foregår via telefon eller e-mail og ikke igennem sagsbehandlingssystemet UDB (p. 35). Det synes Rigsrevisionen er et problem, men det afspejler en forståelse af kommunikation, der primært tager sigte på dokumentation og mulighed for at genbesøge kommunikationen. Et telefonopkald mellem jobcenter og erhvervsskole kan indeholde en mere rigtig kommunikation, og giver mulighed for opfølgende spørgsmål og bidrager til en relationsopbygning mellem jobcenter og erhvervsskole, der kan være nyttig fremadrettet. Det bør derfor ikke i sig selv behandles som et problem, hvis en del af kommunikationen foregår over telefonen. Derimod bør kommunikationsformer, der faktisk understøtter et samarbejde, der ikke mindst beror på relationsopbygning mellem de to myndigheder, fremhæves som ønskværdige.

3. Er det tydeligt forklaret, hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet?

Metodisk beror beretningen på dokumentstudier af en række relevante dokumenter, registerdata fra en række databaser samt tre stikprøver af sagsforløb for konkrete unge.

Mens stikprøven er velbeskrevet i metodebilaget, ville beretningen have stået stærkere, hvis der havde været en lidt nærmere beskrivelse af, hvorfor stikprøven ser ud som den gør, når stikprøven introduceres på side 10. Særligt undrede sample size i udgangspunktet.

Når det er sagt, så er stikprøveundersøgelsen værdifuld for beretningen og en god metodisk tilgang. Ikke mindst fordi den giver mulighed for illustrative cases, der bidrager positivt til beretningens læsevenlighed og giver en dybere forståelse for beretningens genstandsfelt.

Alt i alt fremstår beretningen dog metodisk velfunderet, og der er truffet fornuftige metodiske valg.

4. Fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Samlet set fremstår beretningens konklusioner balancerede og veldokumenterede.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Alt i alt fremstår beretningen som godt motiveret og velstruktureret. Beretningen belyser et spørgsmål af samfundsmæssig relevans. Der er tydelig sammenhæng mellem det overordnede spørgsmål, der skal besvares, og beretningens delanalyser. Disse er gennemført med relevante metoder og veldokumenterede.

Formidlingsmæssigt bør beretningen roses for sin gode brug af illustrationer og caseeksempler.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring.*

Skriftlig evaluering af beretning 1/2020 Ministeriernes arbejde med FN's verdensmål i Danmark

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Januar 2021

Beretningen har til formål at gøre status over ministeriernes arbejde med FN's verdensmål i Danmark. Danmark tilsluttede sig i 2015 FN's verdensmål og Statsrevisorerne har bedt Rigsrevisionen følge op på, hvordan ministerierne arbejder med disse.

Evaluator: Caroline
Howard Grøn

Beretningens overordnede formål belyses gennem tre spørgsmål:

- Hvordan har ministerierne arbejdet med verdensmålene med udgangspunkt i både FN's delmål og den tidligere regerings handlingsplan?
- Har ministeriernes fremdriftsrapportering været egnet til at orientere Folketinget om fremdriften i forhold til handlingsplanens nationale målsætninger?
- Har Danmarks Statistik rapporteret tilfredsstillende på FN's delmål og indikatorer?

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen finder, at ministeriernes arbejde med verdensmålene hovedsageligt har været baseret på deres eksisterende indsatser, og meget få nye tiltag er gjort for at realisere verdensmålene. Dertil vurderer Rigsrevisionen at ministeriernes og Danmarks Statistiks afrapportering ikke er tilstrækkeligt egnet til at orientere Folketinget om fremdriften i arbejdet med målene. På den baggrund finder Statsrevisorerne det u hensigtsmæssigt, at ministerierne ikke har analyseret opfyldelsen af enkelte delmål, ikke har indarbejdet verdensmålene i underliggende styrelses og institutioners målsætninger og ikke er kommet længere i arbejdet med at vurdere lovforslags konsekvenser i forhold til verdensmålene. De finder det også mindre tilfredsstillende, at afrapporteringen af fremdriften til Folketinget var uegnet til formålet, men de finder at Danmarks Statistiks afrapportering er tilfredsstillende.

Beretningen er klart motiveret i oplægget fra Statsrevisorerne, men det er ikke entydigt klart, hvorfor beretningen har så klart fokus på afrapporteringen af fremdrift jf. spørgsmål 2 og 3, særligt fordi spørgsmålene fra Statsrevisorerne (jf. bilag 1) primært omhandler implementering og opfølgning og i mindre grad afrapportering (spørgsmål 4).

Beretningen afgrænses tidsmæssigt (2015-2020), og beretningen fokuserer på, hvordan verdensmålene behandles i Danmark og altså ikke i Danmarks internationale udviklingssamarbejde. Det forekommer at være en relevant afgrænsning. Endelig afgrænses beretningen fra at se på, hvordan ministerierne arbejder med verdensmålene i deres egne koncerner.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

I kapitel 2 undersøger Rigsrevisionen, hvordan ministerierne har arbejdet med verdensmålene. Undersøgelsen tager form af en statusoversigt. På baggrund af denne statusoversigt påpeger Rigsrevisionen, at ministerierne i stort omfang har vurderet, af verdensmålene allerede er opfyldt og/eller er dækket af eksisterende tiltag. Rigsrevisionen påpeger, at denne vurdering kun undtagelsesvis beror på en eksplicit vurdering i forhold til delmål, ligesom ministerierne ikke har stillet krav om, at verdensmålene skulle indarbejdes i underliggende styrelser og institutioners mål- og resultatplaner. Tilsvarende påpeger Rigsrevisionen, at ministerierne ikke har udarbejdet konkrete planer for, hvordan verdensmålene er dækket af eksisterende tiltag eller hvordan, de dækkes af nye tiltag.

Kapitlet er udfordret af to ting. For det første er spørgsmålet om, hvor langt ministerierne skal gå i deres arbejde med verdensmålene i sidste ende et spørgsmål om politisk prioritering. Rigsrevisionen kan og bør ikke revidere politiske prioriteringer (eller mangel på prioritering). Derfor forekommer det uhensigtsmæssigt at kritisere ministeriernes prioritering af arbejdet med verdensmålene, som det gøres her. En anden læsning af Rigsrevisionens fund kunne være, at ministerierne har udvist rettidig omhu og ikke brugt store ressourcer på et spørgsmål med begrænset politisk opmærksomhed (på daværende tidspunkt) og hvor Danmark i øvrigt gør det ganske udmærket, i et internationalt perspektiv. Spørgsmålet om, hvor mange ressourcer, der skal investeres i at afdække delmål, opstille handleplaner og ændre mål- og resultatplaner, befinder sig med andre ord i en gråzone mellem administration og politik, hvor Rigsrevisionen ikke befinder sig så godt.

Den anden udfordring går mere grundlæggende på spørgsmålet om, om det altid er bedre at dokumentere mere. Kunne ministerierne ikke – med rette – have været kritiseret for at lave et stort analysearbejde for at finde ud af, at der faktisk er ret godt styr på pigers uddannelse i Danmark, eller at vi i Dan-

mark har adgang til rent drikkevand? Det er langt fra sikkert, at Danmark klarer sig lige så godt på alle verdensmål som med disse to oplagte eksempler, men den mellemregning mangler beretningen. Det er vel ikke en succes i sig selv, at man gennemfører et stort analysearbejde? Det er det vel først, hvis man med analysen bliver klogere og kan handle for at forbedre?

I kapitel 3 undersøger Rigsrevisionen, om ministeriernes afrapportering har været egnet som orientering for Folketinget. Kapitlet indeholder en glimrende analyse af den fremdriftsrapport, Finansministeriet har oversendt til Folketinget. Særligt bør gennemgangen af de enkelte afrapporteringer (herunder om de kan bruges til at måle fremdrift) roses.

I kapitel 4 undersøger Rigsrevisionen, om Danmarks Statistik har afrapporteret tilfredsstillende på FN's delmål og indikatorer, primært Danmarks Statistiks hjemmeside. Denne analyse fremstår også relevant og veldokumenteret.

De udvalgte revisionskriterier dækker de tre spørgsmål, som Rigsrevisionen opstillede, men dækker ikke på samme klare vis, de spørgsmål, der er blevet rejst af Statsrevisorerne. Det er tydeligt, at det er "lettere" at forholde sig til afrapporteringen på en metodisk solid måde, end det er at forholde sig til status på ministeriernes implementering og opfølgning på verdensmålene. Også selvom det kan synes som det vigtigste spørgsmål.

3. Er det tydeligt forklaret, hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet?

Beretningen er baseret på en række skriftlige kilder, og herudover har Rigsrevisionen holdt møder med en række aktører. Generelt er beretningen veldokumenteret, om end fortolkningen af tilstedeværelsen af forskellige typer af dokumentation i kapitel 2 kunne være mere nuanceret.

4. Fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Generelt fremstår beretningens konklusioner balancerede i forhold til det datamateriale, der lægges til grund. Dog kunne konklusionerne i kapitel 2 have været mere nuancerede.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Der er tale om en beretning, der adresserer et antal spørgsmål rejst af Statsrevisorerne. Fra de generelle spørgsmål fra Statsrevisorerne til beretningens fokus er der dog ikke en helt lige vej, ligesom særligt kapitel 2 udfordres af, at beretningens genstandsfelt må siges at være i en gråzone mellem politik og

administration ligesom beretningens fokus på behovet for analyser kunne have været nuanceret. De valgte metoder er generelt hensigtsmæssige.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Tværgående pointer fra de skriftlige evalueringer af beretningerne fra 2020

Alt i alt har jeg læst fire interessante beretninger, der adresserer centrale samfundsmæssige spørgsmål på en god og nuanceret måde. Der er generelt fin sammenhæng mellem formål, spørgsmål og metoder. Beretningernes konklusioner afspejler på balanceret vis de analyser, der er gennemført. Metodisk og analytisk er håndværket i orden.

Januar 2021

Evaluator: Caroline Howard Grøn

Generelt finder jeg, at de af årets beretninger, som jeg har læst, er skrevet med klar struktur og stor præcision, og at de fremstår klarere formidlet, end de beretninger, som jeg læste sidste år.

På tværs af de fire beretninger er der dog stadig punkter, hvor beretningerne kunne forbedres:

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Tværgående pointe om forståelsen for betydningen af råderum, uformel kommunikation og skøn

Beretningerne er stærke på formelle krav, ensretning og dokumentation, men jeg savner, at de påskønner og anerkender betydningen af råderum, uformel kommunikation og skøn. Styring af bemanning *uden* et skøn til den enkelte leder, kommunikation og samarbejde mellem erhvervsskole og jobcenter *uden* telefonopkald, eller implementering af verdensmål *uden* mulighed for at afstå fra grundige analyser af, hvorvidt der er rent drikkevand i Danmark, ville være uhensigtsmæssigt. Mange års dansk forvaltningsforskning har dokumenteret, at disse faktorer er noget af det, der er med til at give os en af de mest veldrevne offentlige sektorer i verden. Derfor bør Rigsrevisionen også være ekstra påpasselig med at revse offentlige organisationer for at indrette deres styrings- og kommunikationspraksis på en fleksibel (og dermed mere effektiv) måde. Det betyder ikke, at der ikke er fordele ved dokumentation og formalisering, men at beretningerne ville vinde ved en bedre forståelse for, hvordan det formaliserede og uformaliserede supplerer hinanden.

Tværgående pointe om at dokumentation ikke nødvendigvis sikrer ensartethed, eller at tingene foregår rigtigt

Som jeg også rejste i min evaluering sidst år, er der en konstant – og desværre af og til realiseret – risiko for, at Rigsrevisionen kommer til at hænge sig for meget i det, der kan dokumenteres og dermed forskyder sin og læserens opmærksomhed væk fra, hvad der er det egentlige spørgsmål. Det gør

sig gældende i Forsvarsberetningen, som fokuserer på, om der er dokumentation for bemanningen, men ikke om der er den nødvendige bemanning eller i Palliationsberetningen, når Rigsrevisionen påpeger, at der ikke er et fælles dokumentationssystem til screening af patienter. Her forskydes formålet til dokumentation i selv frem for, om forsvaret har styr på sin bemanning, og om alvorligt syge patienter bliver henvist til palliation, hvis de har brug for det.

Tværgående pointe om at beretningerne metodisk i år som helhed er mindre pluralistiske end sidste år

Det kan skyldes svære arbejdsvilkår som følge af COVID19, men det er efter min mening vigtigt fremadrettet at vende tilbage til en større grad af metode-rigdom, der kan medvirke til at sikre en mere fuldstændig afdækning af problemer, udfordringer og muligheder. Der er dog også interessante metodiske greb i de beretninger, jeg har læst, eksempelvis i undersøgelsen af sagsforløb for udsatte unge.

Tværgående pointe om at det er afgørende for Rigsrevisionen og Statsrevisorerne, at Rigsrevisionen reviderer administrativ og ikke politisk praksis

Med en enkelt undtagelse finder jeg ikke, at Rigsrevisionen er udfordret i at vurdere, hvornår noget er en politisk prioritering, og hvornår det er et administrativt spørgsmål, men i beretningen om Verdensmålene er skellet mere uklart. At kunne drage dette skel er afgørende for Rigsrevisionens faglige troværdighed.